

Kansenongelijkheid

KINDEREN UIT ARME GEZINNEN KRIJGEN VAKER EEN LAGER ADVIES DAN DE CITOSCORE

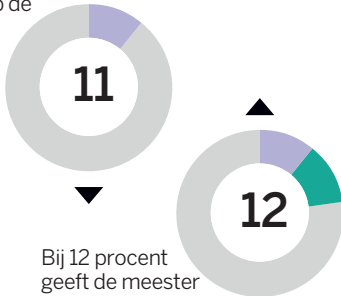
Uit onderzoek blijkt dat kinderen van rijkere ouders vaker naar het vwo gaan...

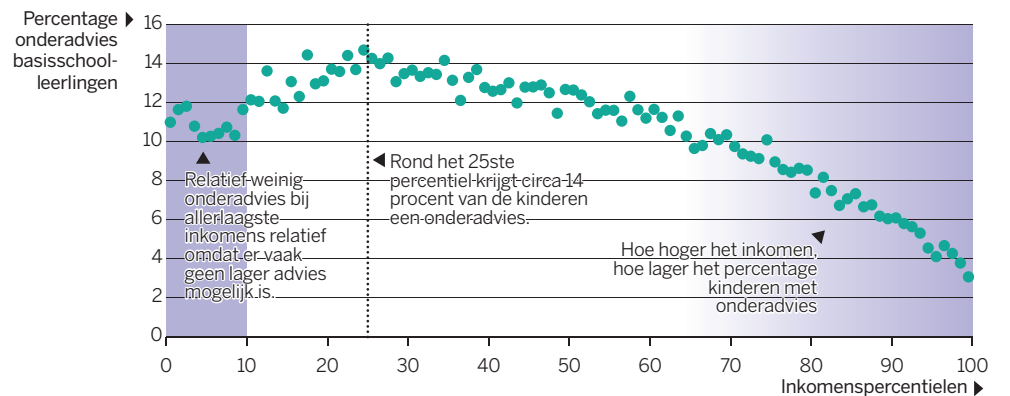
...terwijl kinderen van minder welgestelden* vaker naar het vmbo gaan.

*Relatief arme gezinnen: huishoudinkomen 56 duizend euro bruto per jaar. Driekwart van de Nederlandse gezinnen met kinderen heeft een hoger inkomen. Bron: Erasmus School of Economics, CBS, zie ook: kansenskaart.nl

Dat komt niet alleen door de score op de toets: 11 procent van de kinderen krijgt een lager advies dan de toetsscore.

Bij 12 procent geeft de meester of juf juist een hoger advies.

De basisschool Het Atelier in Diemen-Zuid kreeg onlangs een toestroom van leerlingen met hoogopgeleide ouders.

➔ VERVOLG VAN
PAGINA 13

leide ouders, toont een onderzoek van Timmermans aan. 'Leraren beoordelen kinderen niet alleen op basis van hun eigen kwaliteiten, maar ook op die van de groep. Als ouders in een klas gemiddeld genomen hoger opgeleid zijn, weegt dat ook positief mee in het advies voor individuele kinderen.' Hoe dat kan, is nog niet onderzocht. 'Mogelijk hebben leraren een positiever beeld van een klas met veel goed presterende kinderen van hoogopgeleide ouders.'

Opleidingsniveau kan een verklaring zijn voor de verschillen tussen stad en platteland als het gaat om schooladviezen. In steden ligt het opleidingsniveau over het algemeen hoger dan in rurale gebieden. Zo heeft één op de drie Diemenaren een hbo-diploma of hoger. Dat staat in contrast met Berkelland, een uitgestrekt en groen gebied in de Achterhoek, met dorpskernen als Ruurlo, Neele en Borculo. In deze gemeente is één op de vijf inwoners hoogopgeleid.

Het opmerkelijke is: kinderen uit groep 8 in Diemen scoren over het algemeen flink lager op de eindtoets, maar gaan veel vaker naar havo of vwo vergeleken met leerlingen uit Berkelland. Het schooladvies verklaart een groot deel van deze verschillen. Gemiddeld krijgt 22 procent van alle leerlingen in Berkelland een lager advies dan de schooltoets, blijkt uit de data van onderzoeker Ravesteijn, vergeleken met slechts 4 procent van alle leerlingen in Diemen.

Co van Schaik, clusterdirecteur van zeven openbare basisscholen in Berkelland, kijkt op van deze cijfers. Een sluitende verklaring heeft hij niet. Welervaart hij een mentaliteitsverschil tussen stedelijke en landelijke gebieden. Voor hij in Berkelland directeur werd, werkte hij als basisschoolleraar in Lelystad. 'Mensen hier zijn over het algemeen tevredener. Ze hebben veel vertrouwen in school.'

Ouders in Berkelland willen het beste voor hun kind, zegt hij, maar hun houding is niet te vergelijken met de verhalen die hij hoort over pusherige ouders in de Randstad die hun kind met bijles

'Hoogopgeleide ouders gaan het gesprek met de school aan. Soms op wat dwingende wijze'

op een zo hoog mogelijk niveau proberen te krijgen. 'Hier wordt gedacht: misschien presteert mijn kind minder goed op school, maar het is wel goed in sport. Dat is ook belangrijk in het leven. Of ouders zeggen: ik had ook niet het hoogste niveau en met mij is het ook goed gekomen.'

Het is niet voor niets, denkt de directeur, dat op zijn zeven scholen nagenoeg nooit discussie is over het schooladvies. 'Als een kind een lager advies heeft gekregen dan uit de cito blijkt, dan zouden ouders in het westen daar misschien over discussiëren. Hier hoor je: het is mooi dat ons kind havo heeft gescoord, maar er waren goede argumenten om voor vmbo te kiezen, dat blijft voor ons overeind.'

Het advies wordt altijd opnieuw bekeken als blijkt dat een kind hoger heeft gescoord op de eindtoets. 'We gaan dan in gesprek met de ouders. Maar in veel gevallen blijft het oorspronkelijke advies na overleg van kracht. Ook omdat we breder kijken dan alleen de cito. We kijken bijvoorbeeld naar werkhouding. En hoe is de ondersteuning thuis?'

Als hij kijkt hoe het zijn leerlingen op de middelbare school vergaat, dan ziet Van Schaik dat drie jaar later 'best wat kinderen' alsnog op een hoger niveau terecht zijn gekomen dan het oorspronkelijke advies dat ze van school hadden meegekregen. Percentages kan hij niet noemen. 'Wij zijn niet zo groot, het gaat elk jaar om een paar leerlingen per klas. Maar soms zijn het er best veel, meer dan je zou verwachten. Dat vind ik opvallend.'

In dit soort gevallen, zegt Van Schaik, zou je kunnen denken: misschien hebben we toch een te laag advies meegegeven. 'Maar je kunt ook denken: die kinderen zijn misschien juist opgestroomd op de middelbare school omdat ze een realistisch advies hebben gekregen. Ze kregen het vertrouwen en konden rustig verder groeien.'

Scholen geven adviezen altijd met de beste bedoelingen, zegt onderzoeker Anneke Timmermans. Maar de vraag is wat het beste is voor het kind. Onderzoek toont aan dat een hoger advies vaak in het voordeel van het kind uitpakt. 'Als je twee leerlingen hebt die